

Endülüs'e doğru maceralı bir yolculuk

SUAVİ KEMAL YAZGIÇ

Zaferleri yazmak kolaydır. Coşkulu bir üslupla akıp gider hikâye. Okur da baştan o coşkuya sahip olduğu için zafer kendini okutur. Yenilgiler ise duraklatır insanı. Sonu bilinen bir felakete doğru adım adım ilerleyen anlatı yokuş yukarı tırmanırcaasına nefes keser ve okumamak için bin türlü mazeret yığılır. Endülüs üzerinden geçen yüzyıllara rağmen hâlâ etkisini hissettiren bir yenilgidir İslam alemi için. Zira Endülüs İslam dünyasının yitik hazinelerinden birisidir. Endülüs'ün yitirilmesi "bitmiş" bir olay/ facia da değildir ayrıca. Bugün Arakan'da, Filistin'de gerçekleştirilmeye çalışılan o kanlı projeler 15. yüzyıl İber Yarımadası'nda son merhasinesine dek uygulanmış. Bütün o fitnenin nihai hedefini görmek için Endülüs'e bakmak kafidir. Endülüs'ü

unutmamak tam da bunun için gerekli. Endülüs gibi medeniyet, bilim ve edebiyat beldesinin nasıl yağmalandığı, insanlarının katledildiği hiç unutulmamalı. İlk romanı Nar-ı Aşk 2011'de yayınlanan Mine Sultan Ünver, yeni romanı Hilalin İki Ucu ile Endülüs'te İslam bayrağının indiği günleri romanlaştırdı.

MACERA VE TARİH VAR

1479 ile 1492 arasında geçen roman, Fatih Sultan Mehmet'in Endülüs'e destek olmak ve hilalin iki ucunu birleştirmek için bir grup yeniçeriye, oranın ahvalini anlaması için göndermesiyle başlıyor. Bir macera romanı tadında ilerleyen hikâye, Endülüs hakkında bilgi sahibi olan kişilere söyleyecek "yeni" sözlerle ve bilgilere sahip, konuyla bugüne kadar ilgilenmeyenlere ise Endülüs'ü gündemlerine almasını ve başka kitaplar okumalarını sağlayacak kadar

Hilalin İki Ucu
Mine Sultan Ünver
Timaş Yayınları
2012

**"Hilalin İki Ucu"
adlı roman
Mine Sultan
Ünver tarafından
kaleme alındı.
Fatih Sultan
Mehmet'in
Endülüs'e
destek olmak ve
hilalin iki ucunu
birleştirmek
için bir grup
yeniçeriye
göndermesiyle
başlayan roman
macera ve
tarih kitapları
sevenlerin ilgi
duyacağı bir
kitap.**

ilginç. Kitabın sonunda yer alan kaynakça ise Endülüs okumaları yapmak isteyenler için iyi bir başlangıç yapma fırsatı sunuyor. Bağdat ve İstanbul arasında medeni bir şehir olan Kurtuba'yı inşa eden ve Muhyiddin İbni Arabî, İbni Rüşd, İbni Bâce, Zerkâlî gibi birçok âlim yetiştiren Endülüs'ün içindeki gelişmeleri fırsat bilerek karşı hamleyle geçen Haçlıların İber Yarımadası'nda sekiz asırdır dalgalanan İslam bayrağını nasıl ve hangi zulümlerle indirdiğini anlatan roman Hilalin İki Ucu, bir hezimetli akıcı ve ibret verici bir dille romanlaştırıyor. Ünver, hilalin doğu ucu olan Osmanlı ile Batı ucunda yer alan Endülüs'ü yan yana getiren roman, bir Endülüs'lünün gözünden Osmanlı'yı, bir Osmanlı'nın gözünden Endülüs'ü anlatarak kendini "tarihi roman furyasının" dışına çıkartacak bir farkla imza atıyor.

En haşmetli zamanında 200 bin ev, 60 saray, 600 cami, 700 hamam, 17 üniversite ve 70 halk kütüphanesi olan; sokakları taş döşeli, kaldırımları olan, geceleyin aralıksız uzanıp giden binaların önünden sokak lambalarının ışığında on kilometre yürünebilen bir şehrin barbarların pençesine nasıl düştüğünü okumak sadece geçmişe ilişkin bilgi sahibi yapmayacak bizi. Bugün orta Doğu denince akla düşen trajediler, altı yüzyıl Osmanlı toprağı olur şimdi pasaportla, hatta vize ile gittiğimiz diyarlara da farklı bir gözle bakmamızı sağlayacak.

ZORLA HİRİSTİYAN EDİLDİLER

Hilalin İki Ucu 1492'de bitiyor. Ancak İber Yarımadası'ndaki zulüm o tarihte bitmedi. 1497 senesinde Katolik kral Ferdinand ve kraliçe İzabella, yaptıkları anlaşmayı hiçe sayarak kalan Müslümanların zorla Hristiyanlaştırılmasına karar verdiler. Müslümanları kapalı mekânlara koyarak üzerlerine vafât suyu serpip artık Hristiyan oldukları ilan edildi. Kur'an-ı Kerim ve diğer Arapça eserler toplandı, kütüphaneler boşaltıldı, geleneksel kıyafetleri ve çocuklara Arapça öğretilmesi yasaklandı. Camiler kiliseye çevrildi. Aksi davranışları Engizisyon'a sevk edildi. Kimi İspanyol kaynaklarına göre Engizisyon, Müslümanlar için üç binin üzerinde ağır ölüm kararı vererek, ya kazığa oturtmuşlar veya yakmışlardı. Hatta Cervantes'in Don Kişot adlı romanında kahramanların gezerken gördükleri ıssız bölgeler ve harabelerin o günlerde yaşanan zulmün kalıntıları olarak yorumlayan eleştirmenler var.

Mine Sultan Ünver'in Hilalin İki Ucu romanı umulur ki bir dizi Endülüs romanına, şiirine, sinema ve televizyon filmine, tiyatro oyununa daha ilham kaynağı ve öncü olur.

Romanın önsözünde Ünver'in Nobel ödüllü Fransız Fizikçi Pierre Curie'den yaptığı bir alıntı var ki bu bile "Niçin Endülüs?" sorusunu gereksiz kılmaya yeter. "Endülüs'ten bize otuz kitap kaldı, atomu parçalayabildik. Eğer yakılan bir milyon kitabın yarısı kalmış olsaydı, çoktan uzayda, galaksiler arasında geziyor olurduk." Endülüs Tarih'i'ni kaleme alan Ziya Paşa, darülmüşal haline gelen beytinde "Nush ile uslanmayanı etmeli tekdir/ tekdir ile uslanmayanın hakkı kötektir" demişti. Hilalin İki Ucu'nu bir nush (nasihat) romanı olarak okumak mümkün.

Endülüs'e doğru maceralı bir yolculuk

"Hilalin İki Ucu " adlı roman Mine Sultan Ünver tarafından kaleme alındı. Fatih Sultan Mehmet'in Endülüs'e destek olmak ve hilalin iki ucunu birleştirmek için bir grup yeniçeriye göndermesiyle başlayan roman macera ve tarih kitapları sevenlerin ilgi duyacağı bir kitap. Suavi Kemal Yazgiç Ocak 16, 2013 Yeni Şafak

Endülüs'e doğru maceralı bir yolculuk

Fotoğraf: Yeni Şafak

Zaferleri yazmak kolaydır. Coşkulu bir üslupla akıp gider hikâye. Okur da baştan o coşkuya sahip olduğu için zafer kendini okutur. Yenilgiler ise duraklatır insanı. Sonu bilinen bir felakete doğru adım adım ilerleyen anlatı yokuş yukarı tırmanırcasına nefes keser ve okumamak için bin türlü mazeret yığılır. Endülüs üzerinden geçen yüzyıllara rağmen hâlâ etkisini hissettiren bir yenilgidir İslam alemi için. Zira Endülüs İslam dünyasının yitik hazinelerinden birisidir. Endülüs'ün yitirilmesi "bitmiş" bir olay/facia da değildir ayrıca. Bugün Arakan'da, Filistin'de gerçekleştirilmeye çalışılan o kanlı projeler 15. yüzyıl İber Yarımadası'nda son merhalesine dek uygulanmış. Bütün o fitnenin nihai hedefini görmek için Endülüs'e bakmak kafidir. Endülüs'ü unutmamak tam da bunun için gerekli. Endülüs gibi medeniyet, bilim ve edebiyat beldesinin nasıl yağmalandığı, insanların katledildiği hiç unutulmamalı. İlk romanı Nar-ı Aşk 2011'de yayınlanan Mine Sultan Ünver, yeni romanı Hilalin İki Ucu ile Endülüs'te İslam bayrağının indiği günleri romanlaştırdı.

MACERA VE TARİH VAR

1479 ile 1492 arasında geçen roman, Fatih Sultan Mehmet'in Endülüs'e destek olmak ve hilalin iki ucunu birleştirmek için bir grup yeniçeriye, oranın ahvalini anlaması için göndermesiyle başlıyor. Bir macera romanı tadında ilerleyen hikâye, Endülüs hakkında bilgi sahibi olan kişilere söyleyecek "yeni" sözlere ve bilgilere sahip, konuyla bugüne kadar ilgilenmeyenlere ise Endülüs'ü gündemlerine almalarını ve başka kitaplar okumalarını sağlayacak kadar ilginç. Kitabın sonunda yer alan kaynakça ise Endülüs okumaları yapmak isteyenler için iyi bir başlangıç yapma fırsatı sunuyor. Bağdat ve İstanbul ayarında medeni bir şehir olan Kurtuba'yı inşa eden ve Muhyiddin ibni Arabî, İbni Rüşd, İbni Bâce, Zerkâli gibi birçok âlim yetiştiren Endülüs'ün içindeki çelişkileri fırsat bilerek karşı hamleye geçen Haçlıların İber Yarımadası'nda sekiz asırdır dalgalanan İslam bayrağını nasıl ve hangi zulümlerle indirdiğini anlatan roman Hilalin İki Ucu, bir hezimet akıcı ve ibret verici bir dille romanlaştırıyor. Ünver, hilalin doğu ucu olan Osmanlı ile Batı ucunda yer alan Endülüs'ü yan yana getiren roman, bir Endülüslünün gözünden Osmanlı'yı, bir Osmanlı'nın gözünden Endülüs'ü anlatarak kendini "tarihi roman furiasının" dışına çıkartacak bir farka imza atıyor.

En haşmetli zamanında 200 bin ev, 60 saray, 600 cami, 700 hamam, 17 üniversite ve 70 halk kütüphanesi olan; sokakları taş döşeli, kaldırımları olan, geceleyin aralıksız uzanıp giden binaların önünden sokak lambalarının ışığında on kilometre yürünebilen bir şehrin barbarların pençesine nasıl düştüğünü okumak sadece geçmişe ilişkin bilgi sahibi yapmayacak bizi. Bugün orta Doğu denince akla düşen trajediler, altı yüzyıl Osmanlı toprağı olur şimdi pasaportla, hatta vize ile gittiğimiz diyarlara da farklı bir gözle bakmamızı sağlayacak.

ZORLA HİRİSTİYAN EDİLDİLER

Hilalin İki Ucu 1492'de bitiyor. Ancak İber Yarımadası'ndaki zulüm o tarihte bitmedi. 1497 senesinde Katolik kral Ferdinand ve kraliçe İzabella, yaptıkları anlaşmayı hiçe sayarak kalan Müslümanların zorla Hıristiyanlaştırılmasına karar verdiler. Müslümanları kapalı mekânlara koyarak üzerlerine vaftiz suyu serpip artık Hıristiyan oldukları ilan edildi. Kur'an-ı Kerim ve diğer Arapça eserler toplatıldı, kütüphaneler boşaltıldı, geleneksel kıyafetleri ve çocuklara Arapça öğretilmesi yasaklandı. Camiler kiliseye çevrildi. Aksi davrananlar Engizisyon'a sevk edildi. Kimi İspanyol kaynaklarına göre Engizisyon, Müslümanlar için üç binin üzerinde ağır ölüm kararı vererek, ya kazığa oturtmuşlar veya yakmışlardı. Hatta Cervantes'in Don Kişot adlı romanında kahramanların gezerken gördükleri ıssız bölgeler ve harabelerin o günlerde yaşanan zulmün kalıntıları olarak yorumlayan eleştirmenler var.

Mine Sultan Ünver'in Hilalin İki Ucu romanı umulur ki bir dizi Endülüs romanına, şiirine, sinema ve televizyon filmine, tiyatro oyununa daha ilham kaynağı ve öncü olur.

Romanın önsözünde Ünver'in Nobel ödüllü Fransız Fizikçi Pierre Curie'den yaptığı bir alıntı var ki bu bile "Niçin Endülüs?" sorusunu gereksiz kılmaya yeter. "Endülüs"ten bize otuz kitap kaldı, atomu parçalayabildik. Eğer yakılan bir milyon kitabın yarısı kalmış olsaydı, çoktan uzayda, galaksiler arasında geziyor olurduk." Endülüs Tarihi'ni kaleme alan Ziya Paşa, darbimesel haline gelen beytinde "Nush ile uslanmayı etmeli tekdir/ tekdir ile uslanmayanın hakkı kötektir" demişti. Hilalin İki Ucu'nu bir nush (nasihat) romanı olarak okumak mümkün.